

1761-2
D. D.
DISSERTATIO GRADUALIS, 13.
DE

**RESOLUTIONE
MONTIUM**

IN
**DILUVIO UNI-
VERSALI,**

CUJUS PARTEM POSTERIOREM,

*Approbante Inclyto Philosophorum ordine Regie ad
Auram Academiae,*

SUB MODERAMINE

VIRI MAXIME REVERENDI atque AMPLISSIMI

D:NI **J A C O B I
G A D O L I N,**

S. S. Theol. DOCT. Scient. Nat. PROFESS. Reg. &
Ord. PAST. Eccles. Aboëns. Fenn. nec non Reg.
Acad. Scient. Svec. MEMBRI,

Publicæ Bonorum censure modeste submittit,

ERICUS BORGSTRÖM, And. Fil.

V. D. M.

AUSTRO-FINLANDUS,

In Audit. Majori die XX. Maji, Anni MDCCLX.

H. A. M. C.

ABOÆ, Impressit DIRECT. & TYPOGR. Reg. Magn. Duc.
Finland. JACOB MERCKELL.

Kongl. Maj:ts
TRO - TJENARE och ASSESSOR
Uti Dets och Rikens Höglofl. Hof-Rätt
i Stor-Furstendömet Finland,

Den Wälborne HERREN,

HERR P E T T E R
J U S L E E N,

Hög-Gunstige HERRE.

MEd Wälborne HERR ASSESSORENS lysande och
widfrägdade Namn, hade jag wäl icke wägat pry-
da detta ringa *Academiska* Snille-foster, så framt jag
ej funnit mig dertil förbunden igenom flera wedermälen af
Gunst, hwarmed HERR ASSESSOREN mig, tid efter an-
nan har täckts bewärdiga; och hwilka altså fordra en of-
fentelig tackfäijelle. Himmelen gjöre HERR ASSESSO-
RENS dagar många och fälla, och med allkröns Wälfig-
nelse bekröne Dets Förnäma Hus! Rättswisan behälle i
HERR ASSESSOREN länge sin fasta Pelare, Det Allmänna
en omistelig och gagnande Ledamot, samt den et säkert be-
skydd, hwilken under brinnande förböner, med all wörd-
nad framhårdar

Wälborne HERR ASSESSORENS

ödmjukaste tjenare

ERIC BORGSTRÖM.

I. N. S. S. T. P. F. S. S.

§. VII.

Elineavimus in *parte* Dissertationis *priori* Cosmogoniam Cl. Woodwardi, resolutione montium in diluvio universali factam, allatis in compendio argumentis, quibus hypothesin suam superstruit; restat igitur, ut placita Cl. Auctoris penitus examinemus, nostramque sententiam qualemcunque de materia hacce ardua breviter & modeste explicemus. Quod itaque attinet ad Maledictionem terræ, post lapsum Adamiticum promulgatam, quam in minuenda fertilitate terræ primævæ, facta in diluvio mineralium commixtione, ponit Auctor, prouti §. VI. dictum est; constat Eruditos, recentiori imprimis ævo, in diversas de hac re abiisse sententias. Alii nimirum, uti & Auctor noster, dicunt effectum maledictionis ad diluvium usque dilatatum fuisse, scilicet nulla facta rerum physicarum alteratione

tione terram primis istis seculis integram mansisse, qualis ex manu S. Creatoris prodiit; postea vero accessisse maledictionem, hoc est, non solum aërem immani copia cadaverum, diluvio suffocatorum, inquinatum venenatumve, sed & ipsam superficiem telluris, alluvione aquæ dulcis ac salinæ perlutam, devastatam profundeque deterioratam fuisse. Alii contra existimant maledictionem mox post lapsum executioni mandatam atque in diluvio terminatam esse, adeo ut terra post diluvium sit a maledictione liberata, succedente in locum maledictionis benedictione primæva renovata. Gen. V: 29. VIII: 21. IX: 1, 2, 3. Quo autem iudicium hac de re rite ferri queat, notandum, maledictionem DEI importare læsionem realem, seu immissionem pœnarum; quare cum terra utpote res mortua & sensus expers proprie loquendo puniri nequeat, necesse est ut hæc maledictio involvat relationem ad hominem qui ex proventibus terræ vitam sustinebit, atque adeo inferat talem inter hominem & terram mutuam respectum, ut hæc non nisi multo labore subacta fruges proferat, easque ne sic quidem semper puras, ille autem ægerrime tantos labores ferre valeat. Hinc vero patet triplici ratione maledictionem terræ seu deteriorem inter homines terramque relationem concipi posse, scilicet ponendam hanc esse aut in vitio ipsi terræ illato & quidem sic ut natura soli sive virtute divina miraculosa mox post lapsum sive mediantibus causis secundis in diluvio tandem deprava-

depravata sit, ita ut homo etiam si eadem qua ante gauderet scientia agros colendi, eandemque industriam adhibeat, longe tamen minorem ubertatem deprehendat; aut hominum culpa tellurem, quæ non mutata sit, incommodam sentiri cœpisse, dum nimirum in locum scientiæ & sedulitatis succederet ignorantia ignaviaque, unde fieret, ut regnum quidem naturæ juxta leges motus ab initio stabilitas administraretur, attamen cultores terræ, cursum naturæ ignorantes negligentesque, & sudando & algendo ærumnosam vitam viverent; aut denique utraque hac ratione conjuncta. Hinc pronò, ut ajunt, alveo fluit, mox omnino post lapsum istam reapse valuisse maledictionem, quæ hominum vitio terræ culturam molestam efficit, immo manere quoque hunc statum maledictionis, donec peccatores in hac miseriarum valle anhelabunt; sive enim spectes defectum intellectus, sive pravitatem voluntatis, sive alias quascunque infirmitates peccato contractas, ex experientia quotidiana facile percipies, miseram utique esse terricolarum conditionem. Utrum vero altera quoque maledictionis species, qua terræ conditio primæva vitiata ponitur, vel olim obtinuerit, vel etiamnum persistat, difficilius definitu videtur (a). Sufficiat vero nobis, intra sphæram substratæ materiæ manentibus, meras conjecturas esse, quidquid de mutata per diluvium fertilitate terræ asseritur. Nobis namque videre atque, si vis, metiri etiam licet, quam ferax terra jam sit hoc nostro ævo, verum

quæ sit proportio præsentis fœcunditatis atque illius, quæ ante diluvium, nec non ejus, quæ ante lapsum obtinuit, unde quæso cognosci potest? Si enim alluvione terram sterilefcere dicis, Nilus repugnat, teste Seneca: *Quantum crescit Nilus, tantum spei est in annum: nec computatio fallit agricolam, adeo ad mensuram fluminis respondet, quam fertilitatem facit Nilus.* Immo si in diluvio universali terra fuit hic abluta & eviscerata, quid impedit quominus illic reliquerit aqua, quicquid pingve secum tulit, adeo ut incertum plane maneat, utrum fœcunditas totius auctior an minutior evaserit. Si in salinam vel quamcunque mineraliam materiam culpam sterilitatis transfers, cave dupliciter pecces, primo fallacia non causæ ut causæ, deinde petitione principii. Quædam enim mineralium accessio fertilitatem potius quam sterilitatem causatur; specifica vero, qualem supponis, commixtio æque incerta est atque ipsa terræ corruptio. Sin porro longævitatem ante diluvianorum (b), esse effectum mitioris temperiei Cœli terræque urgeas, adeoque & indicem deficientis maledictionis; ex tuo solum ingenio sapientissimam providentiam satis audacter æstimare atque limitibus, qui forte nusquam existerunt, circumscribere videris.

(a) Qui maledictionem terræ ante diluvium non fuisse effectui datam putant, aut detruncatâ notione solum considerant alterationem terræ physicam, aut non videntur attendisse ad vim verborum Gen. III: 17. *Maledicta terra propter*

se. In labore comedes ex ea omnibus diebus vita tua. Spinam & tribulum germinabit &c. Adamum enim ante diluuium diem suum obiisse in vulgus notum est. Quin etiam maledictionem terræ gravem omnino fuisse patribus ante diluuiiis luculenter patet ex querelâ Lamechi Gen. V: 29.

(b) Nonnulli putant ante diluvianos non butyro, non lacte, non ovis, non caseo, nec carnibus usos, sed oleribus & feminibus; & hanc frugalitatem ciborumque simplicitatem reddidisse corpora salubria, non abnoxia illis morbis, quos hodie crapula conciliat. Alii contra in impiissimo nullisque non vitis conspurcatissimo hoc ævo carnis esum & permissum & frequentem fuisse; Immo Medicorum recentiorum quidam asseruere, carnis crudæ devorationem ad salubrem longamque vitam quam maximum momentum addidisse. Hem! in quibus labyrinthis antris errant, qui extra spheram exspatiari student.

§. VIII.

MAjorem e contra applausum merentur, quæ de fossilibus per uniuersum orbem obuiis, diluuii universalis testibus pulcre differit Cl. Auctor (c). Etenim qui summos quoscunque montium apices perlustrarunt, eosdem fere omnes amplis vasti maris spoliis, utpote testaceis, dentibus, ossibus & nescio quibus non monstrorum marinarum partibus abundantes deprehenderunt. Sic Alpes, Pyrenæi, Atlas, Ararat, immo quicunque inde a Japonia ad Mexici usque partes extremas toti Cælo subjacent Montes, unanimiter quasi loquuntur, aquarum diluvia totam Terram alte aliquando condidisse. Hisce consentiunt varia pere-

grina, quæ in regionibus depressis profunde sepulta ostentantur, ex. g. Eboræ, quæ Asiam vel Africam pro Patria habent, in Anglia, crocodilorum ex Nilo ossa in Germania atque sic porro. Hinc itaque conficitur, haud lenem & remissum fuisse aquarum diluvialium fluxum, sed vehementem omnino atque profunda rerum variarum confusione saltim in locis per plurimos horrendum. Maxima hæc perturbatio ut generi humano misere perenti erat tristissimus effectus vindictæ Divinæ nefandis facinoribus provocatæ, ita ejusdem signa ubique Terrarum etiamnum residua subsecutis nobis mortalibus non solum totidem ad virtutem incitamenta præbent, verum etiam fidem Historiæ Mosaicæ ad oculum demonstrant, clementissimæque providentiæ Divinæ indicia repræsentant. Quod vero tempore vernali diluvium ceperit initium, uti judicat Auctor, ex variis plantis aliisque rebus petrificatis, quæ non nisi hoc anni tempore tali forma gaudeant, minus probabile censendum est; huic namque Hypothesi in dubium revocandæ, etiam si nulla præterea adessent argumenta contraria, vel id sufficit, quod meridionalibus orbis partibus sit ver, quod Septentrionalibus est autumnus, & vice versa; adeo ut ex conditione plantarum, quæ vernali tempore congruentem formam præ se ferunt, concludi haud possit, utrum circa Signum Arietis, an Libræ in Ecliptica hæserit Sol, quo tempore orbem aquæ innundare cœperunt (d).

(c) Veritas hujus diluvii præterea comprobatur ex relationibus fabulosis in nulla non orbis parte frequentibus, quæ vel continuis majorum traditionibus, vel famæ oraculorum divinorum originem debent, quarum illustre exemplum ex Ovidio apponere lubet. *Metamorph. Lib. I.* Primo commemorat homines antediluvianos fuisse admodum flagitiosos, ideoque supplicium in ipsos constitutum.

- - - - "Sed non domus una perire

"Digna fuit. Qua terra patet, fera regnat Erinny's:

"In facinus jurasse putes. Dent ocus omnes,

"Quas meruere pati, sic stat sententia, pœnas.

Deinde modum pœnæ describit;

" - - - - Genus mortale sub undis

"Perdere, & ex omni nimbos dimittere cœlo.

"Nec cœlo contenta suo Jovis ira: Sed illum

"Cæruleus frater juvat auxiliaribus undis.

"Convocat hic amnes, qui postquam testa tyranni

"Intravere sui, non est hortamine longo

"Nunc, ait, utendum: Vires effundite vestras.

Tum vero quam vehemens aquarum vis fuerit docet:

"Cumque fatis, arbusta simul, pecudesque, virosque,

"Testaque, cum suis rapiunt penetralia sacris.

Postea universalitatem diluvii sic describit:

"Jamque mare & tellus nullum discrimen habebant.

"Omnia pontus erant. Deerant quoque littora ponto.

Ad hæc quemadmodum animalia fluctibus perierint, ad oculum quasi demonstrat:

"Nat lupus inter oves: Fulvos vehit unda leones:

"Unda vehit tigres, nec vires fulminis apro,

"Crura nec ablato profunt velocia cervo.

"Quæsitisque diu terris, ubi fidere detur,

"In mare lassatis, volucris vaga decidit alis.

Tandem

Tandem vero finem diluvii, conservato Deucalione, qui cum consorte tori Pyrrha parva rate vectus verticis Parnassi adhererat, canit:

- “Jupiter ut liquidis stagnare paludibus orbem;
 “Et superesse videt, de tot modo millibus unum,
 “Et superesse videt de tot modo millibus unam;
 “Innocuos ambos, cultores Numinis ambos;
 “Nubila disjecit; nimbisque aquilone remotis,
 “Et cælo terras ostendit, & æthera terris.

(d) Labet heic apponere Calendarium anni diluviani, ex sententia Dni Basnage in Antiquit. Judaic. Tom. II. quod in Germanica versione Defensæ Historiæ Bibliæ Thomæ Stackhouse Tom. I. p. 529. sic describitur:

Im 1656:sten Jahr zeit der Erschaffung der Welt.

1. Im September starb Methusalah, im 969:sten Jahr seines Alters.
2. Im October gieng Noah samt seiner Familie in die Arche.
3. Im November, und zwar am 17:ten Tage desselben, wurden die Brunnen des Abgrundes geöffnet.
4. Im December, ohngefähr den 26:sten fieng es an zu regnen, und zwar 40. Tage und 40. Nächte, unablässig nach einander.
5. Im Januario, wurden alle Menschen und alles Vieh unter dem Wasser versencket und begraben.
6. Im Februario regnete es noch immerfort.
7. Im Martis stund daß Wasser am allerhöchsten, biß zum 27:sten dieses Monats, da es anfieng zu fallen.
8. Im April, ohngefähr am 17:ten Tage, blieb der Kasten auf dem Gebirge Ararat stehen.
9. Im Monath Maji fiel weiter nichts vor, als daß Wasser zu verlauffen fortfuhr.

10. Mit

10. Mit dem anfang des Junius rageten die Berge wieder aus dem Wasser hervor.
11. Im Julius lies Noah am 11ten Tage einen Raben ausfliegen, der, wie Basnage meint, nicht wieder gekommen; am 18ten Tage lies er eine Taube aus, die bald wieder kam; und am 25sten Tage abermals eine Taube, die ein Oehlblatt mit sich brachte.
12. Im August, den 26sten flog die Taube zum dritten mal aus, und kam nicht wieder.
13. Im September war wieder trocken Land zu sehen.
14. Und im October, am 27sten Tage, gieng Noah samt seiner Familie aus dem Kasten.

§. IX.

DEvolvitur sic ad quæstionem quæ imprimis consideranda est, utrum videlicet ipsi montes totumque regnum minerale in diluvio resolutum sit. Quod si vero jam a causis finalibus argumenta petere nobis liceat, finis diluvii habebitur suffocatio Mundi vitii deperditi, ejusdem causa instrumentalisa aqua superne & inferne ad inundandam superficiem orbis congregata; de hoc enim contra fidem Mosis dubitare nefas est. Verum enim vero ad hunc finem obtinendum non videtur resolutio mineralium necessaria, siquidem sola aquarum congregatio eidem sufficere potuit. Præterea si totum regnum minerale ponatur resolutum, adeo ut quemadmodum Woodvardo placet, omnis vis coherentiæ particularum esset sublata; sequitur id totum fuisse fluidum, illud namque corpus fluidum est, cujus particulæ minime aut plane non

cohærent. Si igitur tota massa terræ firmæ fluida erat facta; non videtur fuisse e re ut aquæ præterea ex abyſſo adſcenderent, quandoquidem ſolus iſte fluor, nuſquam repertâ Terrâ firma, ubi pedem ſigere potuiſſent animalia, itidem fini dicto ſuffeciſſet. Suſpecta itaque mox videtur Cl. Auctoris poſitio, cauſſas præter neceſſitatem multiplicans, contra quam procedere ſolet providentia, viâ breviffima ad fines ſuos tendens. Accedit & hoc, quod ſilentium Moſis de cosmogonia Auctoris proluxa neque minus improbabilem eandem reddat. Dum enim Auctor Sacer commemorat pluviâs imbreſque nec non fontes abyſſi proſilientes ceu cauſſas efficientes, itemque ventos ſiccificos, Scatebras obturatas & aquarum deſluxum ceu cauſſas diluvii removentes; quænam quæſo affingenda erit ratio, cur primariam cosmogoniæ cauſſam Cl. auctoris ſilentio tranſierit, hæc namque & miraculi magnitudine & rei novitate reliquas longe ſuperans inprimis commemoratione digna fuiſſet. Quin imo Arca Noæ, dum ſolidus orbis Cl. Auctoris confringeretur ejuſque partes aliæ profundum peterent, aliis ad ſummorum montium altitudinem ſurſum projectis, haud absque ſpecialiſſima providentia Divina in hac cataſtrophe potuiſſet manere integra; ac proinde conſervatio ejuſdem miraculoſa præcipuam mentionem meruiſſet. Denique & id omnem fere fidem Cl. Auctoris placitis derogat, quod multoties repetitas actiones miraculoſas diverſas ſupponat. Sic enim, præter

præter elevationem aquarum ex abyſſo absque mediis naturalibus factam, miraculum est, regnum minerale fuisse aquis resolutum; deinde materiam resolutam confusamque subsidisse usque ad superficiem Sphæricam abyſſi vacuæ, adeoque materiam gravem super re inani tamquam firma basi confedisse; postea mineralia, quæ subsederunt, subito duritiem contraxisse; tandem crustam induratam absque vi externa fuisse disruptam atque sic porro. Tot certe concumulata miracula somnium, non Philosophiam, conficere nulli non videbuntur.

§. X.

Paradoxam §. præc. probavimus esse sententiam, cujus veritatem tamen Cl. Auctor evidenter demonstrari putat plantis animalibusque petrefactis, quæ montibus nusquam nisi, ut putat, in diluvio liquefactis, inclusa reperiuntur. Quam vero hæc quoque argumentatio vacillet, paucis ostendi potest. Constat enim ex relationibus indubiis, in lapidinis marmoreis, quæ per intervallum temporis magnum deserta jacuere, quandoque intra finem montis marmorei reperiri secures, malleos aliaque instrumenta, quorum in cædendo lapide usus est; quis autem, absque omnium risu, dixerit hæc utensilia tempore diluvii ibidem fuisse sepulta; immo si vel maxime hoc dicatur, quomodo tamen fieri poterit per hypothesein Cl. Auctoris, ut dum omnia in universum mineralia resolverentur, hæc

tamen instrumenta Metallica non fuissent resoluta? Igitur vel ex hoc exemplo patet, a materia peregrina intra montes lapidesve inventa non posse concludi ad resolutionem totius regni mineralis.

§. XI.

Quinimo & experimentum Noachi Gen. VIII: 10, 11. hypothese Cl. Auctoris contradicit. Rediens etenim ad arcam columba, raptum folium olivæ in ore gestans, indicio erat Noacho, aquas diluviales imminutas fuisse. Scilicet non rudis erat hic Patriarcha, sed variarum rerum scientia potius inclytus, prout vel ex constructa ab ipso arca, quæ certe insignem arguit Architecturæ peritiam, nec non ex vinea, quam postmodum plantavit, itemque ex ætate provecta eximiisque, quæ eidem laudi ducuntur, virtutibus tuto colligi potest. Incongruentem itaque plane judicamus sententiam, qua quis diceret pueriliter quasi hallucinatum fuisse Noachum, dum hæc ageret, eundemque Arcæ, ceu carceri, inclusum nil fere novisse eorum, quæ foris gererentur. Qui sic sentiunt, vix saniores videntur Hebræorum Magistris, qui hic nugantur, columbæ apertas fuisse portas Paradisi, unde ramum olivæ attulerit, quia arbores in terra omnes fuerint eradicatæ; itemque columbam surculum virentem a monte olivarum attulisse, & diluvii aquas terram Israël non alluisse. Missis autem hujusmodi figmentis, dignitati Patriarchali multo convenientius statuitur, Noachum
 ex

ex allato experimento de præfenti cataclysmi statu rite judicasse. Dum itaque ex apportato folio cognovit aquas fuisse diminutas, quid quæso aliud cogitavit, quam altitudinem aquarum super terrâ minorem factam esse altitudine olivarum, adeoque olivas etiamnum alicubi humo insistere, atque per consequens non omnem terram everfam fuisse, ne dum resolutione Woodwardiana pessumdatam.

§. XII.

TAndem de locis S. Scripturæ, §. VI. citatis, quæ ad Hypothesin suam confirmandam adducit Cl. Auctor, paucis dicendum restat. Quod itaque attinet ad corruptionem vel perditionem terræ in diluvio factam, Gen. VI: 13. IX: 11. eo evidentius patet totalem resolutionem heic præter necessitatem fingi, quo certius constat, eadem phrasi dici terram perdi, dum bello vastatur, uti Jerem. XXXVI: 29. Sufficit namque indigitari in istis locis, terram diluvio sic devastari, ne vel homines vel animalia restent, imo possessiones quascunque urbes, agrosve & quæcunque præterea sint terræ ornamenta sive omnia sive qua plurimam partem destrui aut ex pristino statu in pejorem transferri. Præterea *Montes perpetuitatis contriti*, Habac. III: 6. non quidem, uti vult Cl. Auctor, significant proprie sic dictos montes, ne dum illos antediluvianos in pulverem redactos, sed oratione figurata denotant imperia Cananæorum, quæ ob potentiam eximiam firmis montibus assimilantur, dispersa at-

que virtute Divina a Populo Israëlitico excisa, proſiti ex contextu orationis luculenter & facile intelligi id poſteſt. Poſtquam enim commate prioris Auctoris Sacer plagas Ægyptiacas, quæ egreſſum Israëliitarum ex Ægypto præceſſerunt, indigitaffeſt, in verſu citato a diſſiſſione terræ, ſeu terræ Canaan juxta meſuras facta diſtributione, continuo orationis filo, ad imperiorum deſtructionem, progreditur, atque repetita a contritis montibus ſimilitudine, fortitudinem brachii Divini ob oculos ponit; adeo ut facilius ſit duriffimos montes frangere, quam ex hoc quidem loco indolem cataclyſmi demonſtrare. Denique dum Amos IX: 5, 6. dicitur terra liqueſcere & aquis ſubmergi, non indicat reſolutionem totius regni mineralis in diluvio factam, ſed potius & quidem gravi oratione confirmat S. Scriptor, tantam eſſe Domini exercituum potentiam, qua peccatores puniendi ſunt, quanta ad totum globum terræ ſubmergendum ſufficeret, adeo ut vindictam Divinam neſtquam effugere queant vitioſi; talemque præciſe liquefactionem terræ heic innuit, qualis in Ægypto, inundante Nilo, contingere ſolet; ex qua liquefactione nullum omnino robur hypotheſi Cl. Auctoris accedit.

SOLI DEO GLORIA.

